

**Особено мнение на съдиите Асен Манов, Милчо Костов, Цанко
Хаджистойчев, Станислав Димитров и Николай Павлов**

По чл.16, ал.1 от ЗСВ

Нормата е противоконституционна в частта ѝ, с която за членовете на Висшия съдебен съвет се изисква от необходимия петнадесетгодишен юридически стаж да имат не по-малко от пет години като съдия, прокурор, следовател или хабилитиран научен работник по право.

1. Конституционният съд (КС) е имал възможност да се произнесе по изискванията за избираемост във Висшият съдебен съвет с решение № 3 от 3 април 1992 г. по к. д. № 30/91 г., с което законодателят е трябвало да се съобрази при приемането на чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт (ЗСВ). Съгласно разпоредбата на чл. 14, ал. 5 и 6 от Закона за Конституционния съд (ЗКС) решенията на съда са окончателни и са задължителни за всички държавни органи, юридически лица и граждани, следователно и за Народното събрание. Такова обвързващо действие имат всички решения на КС - както тълкувателните, така и тези по нормения контрол за конституционосъобразност. Те са общозадължителни, като обвързващото действие обхваща и основните правни съображения, изложени в мотивите, върху които е изграден крайният извод. Законодателят при приемането на текста на чл.1 6, ал. 1 от ЗСВ не се е съобразил с посоченото решение на КС и е пренебрегнал изчерпателно изброените в чл. 130, ал. 2 от Конституцията изисквания за избираемост на членове на Висшия съдебен съвет. Не може със закон да се въвеждат ограничения по тесен профилиран белег на юридическата професия. Разпоредбата на обсъждания чл. 16, ал. 1 ЗСВ, в която се добавя още едно изискване, се явява противоконституционна. С посоченото решение КС категорично е застанал на становището, че за членове на Висшия съдебен съвет могат да бъдат избирани съдии, прокурори, следователи, юрисконсулти, адвокати (и действващите), научни дейци и други юристи, включително и пенсионирани, щом отговарят на изискванията на чл. 130, ал. 2 от Конституцията. Въвеждането в законов текст и на други изисквания, извън изчерпателно посочените в Конституцията, е противоконституционно.

Решението на Конституционния съд спира действието на закона екс нунк, но заедно с това обвързва държавните органи, юридическите лица и гражданите с изразеното в него становище и те са длъжни да се съобразяват с това решение. Поради това Народното събрание не може да създава норми, които противоречат на приетото становище в решението на КС; тези норми биха били противоконституционни.

2. Разпоредбата на чл. 16, ал. 1 ЗСВ е противоконституционна и на друго основание, непосочено в искането, но което КС, съгласно чл. 22, ал. 1, предл. 2 ЗКС, трябва да има предвид. Това е разпоредбата на чл. 133 от Конституцията, с която е съобразено възприетото становище в решение № 3 от 3 април 1992 г. на КС. Чл. 133 от Конституцията разпорежда, че само организацията и дейността на Висшия съдебен съвет се уреждат със закон, но не и изискванията за избираемост на членовете му. Затова със закон не могат да се създават допълнителни изисквания за избор на членове на Висшия съдебен съвет, извън посочените в чл. 130, ал. 2 от Конституцията.

3. Чл. 16, ал.1 ЗСВ противоречи и на чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

В чл. 130, ал. 2 от Конституцията са посочени изчерпателно изискванията за избираемост на юристи за членове на Висшия съдебен съвет - високи професионални и нравствени качества и най-малко петнадесетгодишен юридически стаж. Понятието "юридически стаж" включва изпълнението на всяка юридическа длъжност или дейност като съдия, прокурор, следовател, адвокат, юрисконсулт, арбитър, нотариус, съдия-изпълнител, юридически съветник, преподавател във висше учебно заведение по правни дисциплини, хабилитирани учени по право и пр. - всички юридически професии, независимо от профила. Изпълнението на всяка от посочените длъжности е юридически стаж и не може със закон да се въвеждат особени изисквания относно вида на юридическия стаж за избираемост на членове на Висшия съдебен съвет. По този начин се създават привилегии за някои от юристите и ограничения на правата на останалите юристи, въпреки еднаквото образование и юридически стаж. Нарушава се принципът на равенството, прогласен в чл. 6, ал. 2 от Конституцията. Нарушава се и чл. 125, букви "а" и "с" от Международния пакт за гражданските и политическите права, осигуряващи правото на всеки гражданин, без каквато и да е дискриминация, да взема участие в ръководството на обществените работи и да има достъп при общи условия на равенство до държавните служби в своята страна. Този пакт е ратифициран, обнародван и е влязъл в сила за Република България и съгласно

разпоредбата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията е станал част от вътрешното ни право и има предимство пред нормите на вътрешното ни законодателство, които му противоречат.

Макар и чл. 16, ал. 1 ЗСВ да не забранява участието на адвокати като членове на Висшия съдебен съвет, противоконституционното изискване за пет години стаж като съдия, прокурор, следовател или хабилитиран научен работник по право на практика прегражда възможността на огромната част от адвокатите да стават членове на Висшия съдебен съвет, въпреки че отговорят на изискванията на чл. 130, ал. 2 от Конституцията.

Това са съображенията ни, поради които не можем да приемем, че нормата на чл. 16, ал. 1 ЗСВ не е противоконституционна и оставаме на особено мнение.